

AANPAK VOGELGRIEP ROEPT ANGST EN WEERZIN OP

INGEDIEND DOOR **JINKE** OP 03 NOVEMBER 2021 - 12:35

OPINIE

De aanpak van vogelgriep in Nederland roept bij hobbypluimveehouders weerzin en angst op, zo blijkt uit reacties die binnen komen bij Levende Have. Uit die reacties spreekt weerzin tegen het opnieuw inperken van de vrijheid van dieren en angst voor het voortwoekeren van de epidemie en uiteindelijk hard overheidsoptreden.

De angst wordt aangewakkerd door de wijze waarop het ministerie van LNV aan crisisbeheersing doet. Het heeft er alle schijn van dat de overheid op dit moment achter de feiten aanloopt en zich teveel laat leiden door de belangen van de talrijke commerciële pluimveebedrijven.

- a. Het eerste geval van HP H5N1 bij hobbypluimvee van dit jaar deed zich voor in Scharwoude, op 22 oktober. Daar is door het ministerie geen enkele ruchtbaarheid aan gegeven. Ook in het advies van de deskundigenwerkgroep dierziekten van 26 oktober ontbreekt een vermelding van deze besmetting.
- b. Het ministerie geeft aan het begin van deze nieuwe vogelgriepronde slechts zeer summiere informatie over de aanwezigheid van virus onder wilde vogels.
- c. Er worden gezonde dieren preventief gedood, zoals onlangs in Otterlo en Barneveld.
- d. Het ministerie is niet in staat snel duidelijkheid te verschaffen over de oorzaken van de besmettingen bij bedrijven en hobbypluimveehouders, anders dan in algemene zin dat de besmettingen hoogstwaarschijnlijk zijn veroorzaakt door wilde vogels.
- e. Het ministerie onderneemt geen acties om grote concentraties van pluimvee in Nederland te verminderen. Bij elke uitbraak van vogelgriep wordt duidelijk hoeveel bedrijven zich bevinden in de omgeving van een besmet bedrijf. Weliswaar volgt op een besmetting tot dusver steeds het bericht dat er geen overdracht van virus van het ene naar het andere bedrijf heeft plaatsgevonden, maar de kans dat op één plek meerdere bedrijven besmet raken wordt steeds groter.
- f. De mogelijkheid van vaccinatie van pluimvee wordt uitsluitend beschouwd vanuit het belang van de commerciële houderij.
- g. Pas na verschillende besmettingsgevallen wordt er een bezoekverbod ingesteld.

Dit alles wekt weinig vertrouwen. Vooral bij de hobbypluimveehouders die zich de epidemie van 2003 nog levendig herinneren, zit de angst er goed in. Het is nu al het achtste jaar op rij dat er zich besmettingen voordoen. Afgelopen jaar is voor het eerst bekend gemaakt dat het virus overleeft in Nederland. Besmettingen vice versa tussen bedrijven en wilde vogels kunnen dus niet langer worden uitgesloten. De bom waarop de pluimveehouderij in Nederland leeft, doet het ergste vrezem.

De overheid probeert ondertussen het probleem kleiner te maken dan het is, onder meer door besmettingen bij hobbypluimvee vooral niet aan de grote klok te hangen. Alleen als er sprake is van besmettingen bij 50 dieren of meer, moet er wel gehandeld worden en opening van zaken worden gegeven. Dat kleiner maken van het probleem heeft een groot nadeel: het is niet goed voor het vertrouwen. De meeste mensen hebben meer dan ooit in de gaten dat er met virussen niet te spotten valt. Dat vraagt om betere uitleg van maatregelen en (gebrek aan) overheidsoptreden dan nu het geval is.

In april van dit jaar zijn de Europese regels veranderd en dienen ook uitbraken bij hobbyhouders te worden bestreden en beperkingsmaatregelen te worden opgelegd aan omliggende bedrijven. Nederland maakt echter gebruik van een uitzonderingsmogelijkheid voor houderijen met minder dan vijftig dieren. Als er een uitbraak van vogelgriep is op een locatie met meer dan 50 vogels, dan worden er conform Europese regelgeving maatregelen getroffen, zoals het instellen van een beschermings- en bewakingszone. Binnen de beperkingszone (het hele 10 km gebied) rondom een besmet bedrijf wordt onder andere een vervoersverbod ingesteld voor pluimvee, eieren, mest en strooisel. Verder gelden er eisen voor bezoekers

De uitzondering is vooral in het belang van de commerciële pluimveehouderij. De bedrijven hoeven niet direct op slot als er in de buurt een paar hobbykippen vogelgriep blijken te hebben. Het bevordert bovendien de aangiftebereidheid bij hobbypluimveehouders: hebben je kippen vogelgriep, dan heeft dat bij minder dan 50 dieren niet direct consequenties voor je buurman met 100.000 leghennen.

Deze aanpak is vanuit epidemiologisch oogpunt goed te verdedigen - hobbypluimvee vormt een gering risico, een besmetting hoeft dus niet te leiden tot vergaande maatregelen - maar wanneer dat gepaard gaat met het uit de statistieken houden van zieke en dode kippen, dan kunnen we op een gegeven moment voor vervelende verrassingen komen te staan. Dan kan blijken dat het virus veel meer heeft huisgehouden onder hobbypluimvee dan werd aangenomen en kan het preventief doden van deze dieren ineens toch weer aan de orde zijn.

Bovendien ondermijnt het kleiner maken van het probleem het besef van urgentie als het om vaccinatie gaat. Zolang we besmettingshaarden kunnen uitroeien en hier en daar wat preventief doden, lijkt er niet zoveel aan de hand en maakt in elk geval de sector geen haast met het inenten van de 100 miljoen kippen in Nederland. Dat daarmee de tijdbom bewust in stand wordt gehouden, lijkt de verantwoordelijken niet zoveel te deren. Recente berichten duiden erop dat ze nog alle tijd denken te hebben om eerst de exportbezwaren op Europees niveau weg te nemen. Bij RTL pleitte Thijs Kuiken (hoogleraar vergelijkende pathologie aan de Erasmus Universiteit en dé expert op het gebied van het ontstaan van vogelgriep) vorige week voor een drastische krimp van de Nederlandse pluimveestapel. Overheid en sector blijven vooralsnog ziende en horende blind en doof.

Redactie Levende Have/Jinke Hesterman